

1578207

Марина Гримич

Умерови:

*історія однієї родини
на тлі кримськотатарського
національного руху XX–XXI ст.*

НОРА • ДРУК

Книга Марини Гримич «Умерови: Історія родини на тлі кримськотатарського національного руху ХХ–ХХІ століття» — це літературна спроба відтворити історичні сюжети боротьби кримських татар за право жити і працювати на власній батьківщині через участь в ній кількох поколінь відомої і шанованої родини Умерових. У центрі уваги перебувають два її представники — український кримськотатарський політик Ільмі Умеров та його брат Бекір Умеров — натхненник і організатор протестних акцій кримських татар «Москва–1987». У книзі викладено маловідомі факти про спосіб і стиль життя кримських татар в депортації; про своєрідні організаційні форми на ранніх етапах національного руху, про неоднозначні ситуації й відверті подробиці акції «Москва–1987»; про звичаєво-правові форми вирішення земельного та житлового питань в Криму після повернення кримських татар; про брудне і зрадливе закулісся кримської політики в 1990-х та 2000-х і про те, як практично був анексований Крим.

ЗМІСТ

ПРОЛОГ	7
ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ	12
Картбаба Умер на прізвисько Ескадрон	12
Рустем Умеров	16
Маргілан кримськотатарський	25
Сімейний уклад Умерових	31
Ільмі та Бекір Умерови: дитинство	38
Діти відлиги	43
Російська вчителька з Тамбовщини	52
Перший політичний досвід братів Умерових	56
Ільмі: студентські роки. Початок кар'єри лікаря	65
Майє Умерова. Весілля Майє та Ільмі	70
Кримськ: на півдорозі до Криму	76
1987-й	91
Бекір Умеров: голодування	100
Акція «Москва–1987»	114
Підготовка на місцях. «Тили» московських подій	115
Москва. Зустріч з П. Демічевим 26 червня	119
Перша протестна акція 6 липня	125
Створення «Комісії Громика»	137
Сидяча демонстрація на Красній площі 23 липня і заява ТАРС 24 липня	143
Акція 25–26 липня	153
Прийом у А. Громика 27 липня	161
Протестна акція на Пушкінській площі 30 липня	166
Видворення кримських татар з Москви. Повернення додому	170
Історичне значення акції «Москва–1987»	176
МАСОВІ ПОВЕРНЕННЯ У КРИМ (1987—1988)	178
Бекір Умеров: на батьківщину	179
Дервіза в Кримську. «Хайтарма» в Краснодарському краї та в Криму	185
Мирна хода Тамань — Сімферополь 7 жовтня 1987-го	190
День захисту прав людини і Всесоюзна молодіжна нарада	199
Бекір Умеров на чолі протестних акцій у Криму	205
Наметові табори у спогадах Майє, Бекіра та Ільмі Умерових	211
Неспокійний 1988-й	221

Самозахоплення земель як нова форма боротьби кримських татар за свої права	230
Нова кар'єра Ільмі Умерова	230
Політична ситуація в 1989-му	232
Ільмі Умеров та його ідея самозахоплення земель	237
Дегірменкой	246
Заснування газети «Авдет»	257
БУРЕМНІ ДЕВ'ЯНОСТІ ТА ДВОТИСЯЧНІ	265
Другий Курултай	265
Акція «Київ–1992»	275
Вибори та віцепрем'єрство Ільмі Умерова	286
Бахчисарайський регіональний меджліс і Бахчисарайська районна адміністрація	303
Двотисячні	327
АНЕКСІЯ КРИМУ І СУД НАД ІЛЬМІ УМЕРОВИМ	362
Як відбулася окупація Криму	362
Перші місяці в окупації	377
Арешт, слідство, психушка	387
Виступ Ільмі Умерова на судовому обговоренні та його останнє слово ...	407
Звільнення Ільмі Умерова й Ахтема Чийгоза	424
ЕПІЛОГ	428